

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING DAILY NEWSPAPER

NO. 301

CLEVELAND, O., THURSDAY MORNING, DECEMBER 24, 1942

LETO XLV. — VOL. XLV.

KONCEM TEDNA

ASI ni Vatikan napravil nobene tozadne prošnje pri zaveznikih, pa so uradni krogi v Washingtonu prepričani, da zvezniški bombniki skorot gotovo bodo bombardirali Rima.

ADAR se bo umaknil vojni tajnik Stimson v pokoj, bo opil na njegovo mesto Frank Murphy, član najvišjega sodišča. Tako vsaj trdijo njegovi priatelji. Mr. Murphy je prej letosno poletje dle časa z vojaškimi edinicami na manevri, kar tudi ni bilo brez nameha.

OSKVA pozorno zre na odnos s francoskim admiralom Darlanom, ki je izročil francosko Afriko zaveznikom ter Londonom in Washington. Oska se boji, da bi Darlan ne bo preveč važne vloge v polni Franciji, ker je bil Darlan eden velikovražnili Sovjetov.

OVORI se, da se vojni oddelki resno bavi z načrtom, da ustvaril iz lojalnih in tu rodu Japoncev eno vojno divizijo. Japonci so priznani dobri laki in če bi se izbralo zanesive, bi bila to že precej velika. Poveljevali bi jim ameriški oficirji. Toda če bodo ustvarili divizijo Japoncev, jih bodo ne bodo poslali na Daljni vod.

OMANJKANJE stanovanj v Washingtonu je razvidno iz slednjega. Ko je nekdo oglašal, da bi rad oddal preko zime svoj apartament v najem, je doča en oglas nič manj kot 800 rublov.

UDJE v Rusiji niso potrtili klub temu, da vlada tam več pomanjkanje živeža. Poljopravo obdelovati večinoma skoške in ker manjka traktorjev delo počasi od rok. Tono narod voljno prenaša vse, upa na boljše čase po vojni.

USIJA bo potrebovala po vojni strojev in druge ekonomične potrebuščine od zaveznikov, slednji računajo, da bo Stato vojni sodeloval in ne bo širiti svojih revolucionarnih teorij. Zavezniki tudi upadajo se bo Stalin odpovedal italskim provincam, a mu dali zavezniki zagotovilo, bodo držali Nemčijo v šahu.

AJ, ko je jezero Ladoga zmrznilo, bodo Rusi zopet lahovočali potrebuščine v oblasti Leningrad, ki se klub veselitiskanju od strani Nemčije vedno drži.

I kongresniki, ki so stalno nasprotovali uvozu mesa iz Argentine, so zdaj izgubili preorožja, ko je nastalo potrebuščine mesta v deželi. Uvoz stalo nasprotovali, konzervi iz farmarskih okrajev.

INKRAT začetkom drugega leta bodo naročniki časopisov v Brazilii, da bodo imeli veliki zvezniki manj strani. Format časopisov bodo ostali isti, toda stalo bodo najbrže razne priprave. Tudi komične priloge v tisku bodo najbrže ponehale in bodo tiskali samo v velem in nem. Pomanjkanje papirja je

dnevnih in mestnih novic dobite na tretji strani

*Božične vročiny
blag z ponino prevoz*

Virgin Adoring the Christ Child

By Fra Filippo Lippi

AMERIKANCI SO DOSPELI V DAKAR

Dakar, 23. dec. — Ameriške čete so dospele v Dakar, važno in utrjeno pristanišče v francoski zahodni Afriki. V septembri 1940 so skušali Angleži in svobodni Francozi zavzeti to mesto, toda francoska garnizija je napad odbila.

Ameriške čete so dospele v pristanišče ter še takoj na delo ob strani svojih novih francoskih zaveznikov. Dospeli so v letalih, na ladjah in v motornih vozilih. Narod v Dakarju je Amerikance toplo pozdravljal.

MAŠE NA BOŽIČNI DAN

V naših cerkvah bodo na božični dan maše po sledenem redu:

Pri sv. Vidu: polnočnica; potem ob 5:30, 6:15, 7:00, 7:45, 8:30, 10, 11:15, 12.

Pri sv. Lovrencu: polnočnica, potem pa ob 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 in 11:45.

Pri Mariji Vnebovzeti na Holmes: polnočnica in potem ob 5:30, 7, 8, 9, 10, 11:30 in 12:30.

Pri sv. Kristini: polnočnica in potem ob 7, 8:30, 9:45, 11 in 12:45.

Pri sv. Pavlu na 40. cesti: polnočnica in potem ob 6, 8, 8:30, 9, 9:30, 10 in 11:30.

Zadruga naznanja

Slovenska zadružna zveza naznanja, da bo imela v soboto 26. decembra in v soboto 2. januarja trgovine odprtne dopoldne samo od 8 do 10, kar naj vzamejo odjemalci naznanje.

Premeteni fantje

Nasi vojaki imajo glavo na pravem koncu, kot so to dokazali včeraj. Državne prodajalne žganje so jih namenili včeraj izkuševali prednost, da jim ni bilo treba stati v dolgih vrstah za žganje. Pa so to priliko spremno porabili, da so kupili žganje, ga nesli ven in ga tam temu dli onemu čakajod prodali za precejšen dobiček. Nato so sli zopet nadaljevali.

Na Chester Ave. je nek vojak to ponovil isto. Na Chester Ave. je nek vojak to ponovil devetkrat. Pri vsaki steklenici je napravil do \$1.50 čistega dobička. "No, za praznike bo že! Ljudje, ki so čakali od osmih zjutraj pred prodajalno, so radi dal por dobarje, samo da so hitreje dobili "špago."

Stalin in Churchill sta si izmenjala pozdrave

London. — Včeraj je poslal premier Churchill diktatorju Stalini čestitke k njegovem 63. rojstnemu dnu. Churchill je rekel: "Sprejmite moje najis-

krenejše želje in gorke osebne pozdrave k vašemu rojstnemu dnu. Z velikim, občudovanjem zremo na veličastno ozivivo, ki jo izvaja rdeča armada." Stalin se je Churchill lepo zahvalil.

Gazolinske postaje zaprite

V okraju Cuyahoga bo na božični dan zaprtih 1,300 gazolinskih postaj. Tisti, ki namejavajo imeti na ta dan svojo "karjolo" na cesti, naj se da nenes preskrbe z gazolinom, seveda, če jim gazolinska karta dovoli.

O POKOJNEM FRED JAZBECU

Globoko je pretresla ves slovenski Cleveland in Euclid včeraj vest, da Fred Jazbeca ni podlegel je zavratni kruti bolezni, ki ga je neznansko trdnila več mesecov. Iskal je pomoci pri zdravnikih in v bolnišnicah, podvrgel se je operacijam, pa vse nič pomagal. V najlepši moški dobi je moral zapustiti svojo ljubljeno družino in svoje streljine prijatelje.

Pokojni Fred je bil rojen pred 51 leti, Sv. Petru pod Sv. Gorami na Stajerskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 29 leti. Leta 1920 sta odprta trgovina s Frank Kramerjem na St. Clair Ave. in 39. cesti. Potem je imel pa tri leta trgovino na Thames Ave., zatem je bil nekaj let na 49. cesti med Superior in Payne in pred nekaj leti je kupil lepo stavbo na 821 E. 222. St. v Euclidu, kjer je vodil dobro idočo gospodarstvo in mesnico. Za časa njegove bolezni je trgovino spredno vodila njegova pridna sorodnica z ostalo družino.

Pokojni Fred je bil dober pevec in večkrat smo mu rekli, kako velika škoda je, da ni bil njegov glas izšolan. Dokler je bil v državi, je sel rad v pošteno družbo. Pa naj se je še tako dolgo zamudil, zjutraj si ga videl v zgornji uli hiteti na tržnico. Bil je kremenitega značaja, zlate slovenske duša, katerega bodo njegovi številni prijatelji zelo, zelo pogrešali.

Počivaj mirno v ameriški zemlji, dragi prijatelj Fred.

Preostalom pa izražamo naše iskreno sožalje.

Članom Euclid Rifle kluba

Predsednik Euclid Rifle kluba pozivlja tem potom vse člane, da se zberi v soboto zvečer ob sedmih pri sobratu Tonetu Bagari na Waterloo Rd. Od tam gredo korporativno kropit pokojnega sočlana Ferdo Jazbeca. Tukaj zapušča poleg žalujče soproge Agnes, rojena Jurkcas, hčerko Ireno, znano odrušno sopranistko, sinova Franda in Stanleya, v starem bivalju par brata in sestri. Prisnisi se je rekel po domačem pri Sokolu. Poleg našteti, zapušča tudi mnogo drugih sorodnikov.

Bil je član društva Naprej, št. 5 SND, podružnice št. 8 SMZ, Kluba Ljubljana, kluba Slovenskih groceristov in mesarjev ter Euclid Rifle kluba, katerega je bil več let agilnega tajnika.

Pokojni Fred Jazbec je bil pri sv. maši ob 8:30.

Rusi so vpadi že v Ukrajino

Iztrgali so Nemcem zopet več mest in so prodri že 132 milj do Rostova. Zdi se, da Rusi bolj napadajo, čim slabše vreme je. Nemci mečejo Rusom nasproti sveže rezerve, toda tudi te ne morejo ustaviti ruskega navalnega.

Moskva, 23. dec. — Ruska orjaška ofenziva ob srednjem Donu je prodri že 132 milj do Rostova ter že naskakuje v vzhodni Ukrajini, kakih 200 milj zahodno od Stalingrada. Rusi so včeraj dopoldne zajeli 2,300 Nemcev. Zadnji teden so jih zajeli med Donom in Donecom nad 20,000.

To najnovješje napredovanje je vrglo Rusom v naročje zopet nadaljnja mesta in vasi, nekatere teh zelo važnega strategičnega pomena. Nekatera teh naselij leže že v Ukrajini, ki je bila znana kot žitnica Rusije.

Rusi so vzel Nemcem že 900 milj železniške proge ob Donu ter zahodni in severno od Moskve. Rusi napredujejo tako hitro, da Nemci nimajo niti časa vzeti svojih zalog s seboj.

V osmih dneh je napredovala ruska armada preko planjav ob srednjem Donu od 72 do 103 milj. Hitler je v tej ruski ofenzivi izgubil nad 80,000 mož, pobitih, ranjenih ali ujetih.

Včeraj so vrgli Rusi Nemcev od 12 do 18 milj nazaj in v torek je padlo najmanj 8,000 nacijs.

Ruska kolona, ki prodira proti Rostovu ob Črnem morju je dosegla že 31 milj do Milerova, ki je važno železniško križišče ob progi Moskva-Rostov.

V tej ofenzivi, ki ima namen počistiti Nemce iz južne Rusije, so se polastili Rusi že 450 milj železniške proge v smeri proti Rostovu. Ako Rusi zavzamejo

Ford bo plačal devet milijonov bonusa

Dearborn, Mich. — Okrog 140,000 delavcev pri Ford Motor Co. bo dobilo letos do \$9,000,000 v bususu.

Drago sirovo maslo v Detroitu

Detroit, Mich. — Detroitčani morajo kupovati zadnje dneve sirovo maslo direktno od farmarjev, ki ga pripeljejo na mestne tržnice. Cena je vse od 75¢ do \$1.25 funt.

Zvonova letna seja

Društvo Zvon bo imelo prihodnjo nedeljo ob desetih dopolne letno sejo v navadnih prostorih. Seja bo zelo važnega pomena in naj se je vse članstvo udeleži.

Pvt. Charles C. Widmar, sin Mrs. Antonije Widmar iz 1158 E. 74. St. bo danes prišel na dopust iz Camp Lee, Va. Doma bo postal tri dni.

Na 10 dnevni dopust je dosegel Pvt. Alvin Maver. Prijatelji ga lahko obišejo na domu njegove soproge, 1413 E. 57. St., ali pa na domu družine Maver, 1161 E. 60. St. Doma ostane do 30. decembra. Njegov naslov je: Pvt. Alvin Maver, Medical Co. 1607 S. U. Station Hospital, Fort Sheridan, Ill.

Corp. Joseph Jarc, sin Mr. in Mrs. Anton Jarc, 19600 Ormiston Ave., je prišel iz Camp Elliott, San Diego, Cal. na dopust.

Corp. Rudolph Bradac, sin Mr. in Mrs. John Bradac, 19620 Ormiston Ave., je prišel na dopust iz Camp Gordon, Ga.

Stan Unetic, sin Mr. in Mrs. John Unetic, 1134 E. 76. St. je prišel za 5 dni na dopust. Njegov naslov je: Pvt. Stan Unetic, Avt. Eng. Skdn. 12, Brown Field, Quantico, Va.

V torek je odšel k mornarici v Great Lakes, Ill. Tony Tomšic iz 884 E. 230. St. Le srečno jadra, Tony, in vrni se zdrav domov.

Iz Utah se je oglasil vojak Frank Kosten, ki pozdravlja vse prijatelje in znance ter jim želi prav vesele praznike in srečno novo leto. Njegov naslov je: Pvt. Frank Kosten, 358 Tech. Sch. Flight 8 A. A. F. T. T. C., Kearns, Utah.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Ave. JAMES DREVEVEC Editor
Published daily except Sundays and Holidays

Henderson 0628 Cleveland, Ohio

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00.
Za Ameriko in Kanado, četr leta \$2.00. Za Cleveland po pošti četr leta \$2.25.
Za Cleveland in Euclid, po raznaličnih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50,
četr leta \$2.00.
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:

United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months,
\$2.00 for 3 months
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 6th, 1902, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1875.

No. 301 Thur., Dec. 24, 1942

Lojze Adamič ni povedal nič

Pisatelj Louis Adamič je imel oni teden v reviji "Saturday Evening Post" precej obširen članek, v katerem je opisoval, ali skušal opisati današnji položaj v Jugoslaviji. Prebrali smo članek do konca in smo na koncu vedeli prav toliko kot prej. Upali smo, da bo Mr. Adamič nekoliko posvetil v zverišen položaj v Jugoslaviji, pa ni. Pričakovali smo tudi, da bo Mr. Adamič podal na koncu članka svojo analizo oziroma sodbo, pa je tudi ni. Vprašuje se samo: kaj bo iz tega nastalo.

Kar bi bili pričakovali od Mr. Adamiča, bi bilo to, da bi zavzel gotovo stališče in pokazal pot iz zverišenega položaja, namreč, pričakovali smo, da bo povedal, kaj misli on o dveh nasprotjujočih si silah v Jugoslaviji: med generalom Mihajlovičem in med partizani. Pa se je Mr. Adamič spremeno izognil vsemu in daje obema prav, obenem pa obe stranki graja.

V enem se mi z Mr. Adamičem gotovo ne strinjam, in sicer v tem, ko pravi, da je danes večina slovenskega naroda s partizani. Morda je res, da je večinoma slovenskega naroda ž njimi, toda Mr. Adamič bi moral takoj povedati, da kadar ni s partizani, je na mestu ustreljen. Torej imajo partizani za seboj maso, ki gre za njimi v senci strahovlade. Ali se potem to pravi, da je za partizani ves slovenski narod?

Prav je pa povedal g. Adamič, ko je reklo, da je partizane organizirala Moskva in sicer za fronto proti Mihajloviču, ne proti osišču. To bi moral, po naši misli, g. Adamič obsojati. Torej igra Moskva že zdaj posebno komunistično vlogo na Balkanu in ne iz vojaških ozirov, ampak iz političnih.

Verjamemo, da je res, kar trdi Mr. Adamič, da je Moskva jenza, ker se ni Mihajlovič z vso silo vrgel na osišče. To je vzrok, da je potem Moskva organizirala partizane, ki naj uničijo Mihajlovičev vpliv. Tukaj bi moral pisatelj Adamič pojasnit, da Moskva ni imela prav. Lansko leto so trdili v Moskvi, trdil je ves svet, da je Mihajlovič rešli Moskvo, ker je zadržal Hitlerja na Balkanu, da ni mogel dovolj hitro do Moskve. Zdaj ga skuša pa Moskva očrtniti kot naklonjenega osišču samo zato, ker ni poslal vse svoje vojske proti Nemcem, to je, ker ni zdaj odprl druge fronte na Balkanu.

Po našem mnenju je delal Mihajlovič popolnoma prav. Njegova naloga je, vsaj kolikor moremo presoditi mi, da pripravlja teren za invazijo zavezniški vojski, kadar bo udarila preko Balkana in gori proti Berlinu. Takrat bi našli zavezniški dobro organizirano jugoslovansko vojsko že na terenu, kar bi jim bilo neprecenljive vrednosti. Ako bi se pa vrgel Mihajlovič zdaj na Nemce, pa ne verjamemo, da bi bil s svojimi četniki, ki nimajo niti orožja, niti municije, kos nemški sili. Pobiti bi bili in ko bi prišli zavezniški na Balkan, bi mogli samo še prizigati sveče na grobovih naših junakov. Ali bi to kaj hasnilo zavezniški stvari?

In dalje, zakaj se Moskva jezi, če ni Mihajlovič planil na nje prvo besedo v boj? Kaj je pa storila Moskva za Jugoslavijo, da bi mogla zdaj zahtevati to veliko žrtev od peščice jugoslovenskih borcev? Kaj je storila Rusija, ko je Hitler poplavil Jugoslavijo, ko so nemške bombe pobile do 30,000 naroda samo v Belgradu? Moskva ni storila druga, kot da je izdala potni list jugoslovanskem poslaniku Gavriloviču in mu rekla naj odide iz Moskve, da ne bo Hitler rivek kuhal. To je bila "pomoč", ki jo je dala slovenska Rusija slovenski Jugoslaviji.

In vendar je za vso to "dobro" Mihajlovič napravil toliko preglavice Hitlerjevim kohortam v Jugoslaviji, da je moral Hitler odložiti za nekaj tednov svoj pohod na Moskvo. Ravno toliko, da so potem ti tedni hodili narobe Hitlerju in ni mogel zavzeti Moskve radi nastopne zime.

Vse to bi bili pričakovali, da bq g. Adamič pojasnil Amerikancem v svojem članku in bi bil prikazal Jugoslavijo v vse drugačni luči. Tako jo je pa predstavil v taki zmešnjavi, da se morajo Amerikanci križati nad to zmešnjavo.

Mr. Adamič bi bil moral, ako je hotel koristiti stvari Jugoslavije, povedati, da priznamo danes v Jugoslaviji samo enega vrhovnega poveljnika vseh sil, ki se bore proti osišču in to je Draža Mihajlovič. Vsako trenje med posameznimi strankami v Jugoslaviji danes, ko je sovražnik pred vrati, je pogubno. Danes mora biti samo ena fronta in samo eno poveljstvo. Amerika in Anglija zaupata v Mihajloviča in to je dovolj.

Enkrat smo na tem cestu že poudarjali, da je samo komunistično časopisje udarilo po Mihajloviču. Ali ni to nekaj sumljivega? Res je, mi smo zavezniški Rusije, toda pomniti moramo, da smo zavezniški samo v orozju. Mi ne maramo, da bi Moskva igrala kakše sebične vloge na račun našega naroda. Mi tudi ne maramo, da bi postala naša domovina kaka komunistična republika. Mi hočemo Jugoslavijo, demokratično in federalno, toda prosto vsakega komunističnega vpliva.

To bi bil moral poudarjati pisatelj Adamič in mnogo bi bil koristil Jugoslaviji na ugledu. Kazati jo pa še v večjem kaosu, kot v resnicu je, pa ni dobro.

Da se razčisti zamotan položaj v Jugoslaviji, bi bilo treba storiti samo eno in to je, naj bi zavezniški ukazali Moskvi,

BESEDA IZ NARODA

Iz urada gl. predsednika SMZ

Zopet se je leto približalo h koncu, hitro je šlo kljub temu, da je bilo v preteklem letu precej neprilik, ki jih imamo v sijem vsakdanjem življenju vsak po svoje sicer. Vendar pa moramo sedaj v teh resnih časih vse imeti samo eno misel, želijo in cilj in to je v obrambo naše nove domovine — svobode in demokracije. Zato pa moramo delati s podvojenimi močmi in tako moralno in gmotno pomagati do našega skupnega cilja.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti konecem leta pogledati nazaj v preteklost in si vprašati svojo vest, kaj smo storili ali kaj smo opustili v preteklem letu in je li to bilo v kvar ali korist znamenec, prijetjem in narodu? Torej, če smo kaj zamudili, hitro popravimo, dokler je še čas. Storimo vse, kar je v naši moči, da pripomoremo naši napadeni domovini do zmage, da si tako ohranimo svobodo, katere smo obileženi vsa leta našega bivanja tukaj.

Poleg tega pa ne pozabite pogledati nazaj tudi na polje naše mlade organizacije Slovenske moške zvez. Ce ste bili dobri agilni člani, tedaj vsa čast vam in najlepša hvala; ako pa ste malo ali celo nič storili zanjo, je pa žalostno, pa vendar imate še čas, da vsaj nekaj popravite v tem zadnjem tednu. Sicer ni to dosti časa, a včasih marsikateri storil v enem tednu več, kot bi drugače storil v celem letu. Zato pa poskusite tudi vi, ki ste pri tem prizadeti, da vsaj zadnje dni leta pridobite enega ali dva člana svojih podružnic. Prosim!

Večina glavnih uradnikov je bila kar tiko tekom leta in prav tako tudi precej podružničnih uradnikov, kako naj potem pričakujem od članstva kaj več dejanosti? So sicer častne izjeme in tam, pa vendar je nujno potrebno, da smo veden in vsi na delu, če hočemo kaj doseči. Udeležili sem se bil precej sej raznih podružnic, a na žalost moram priznati, da so bile te seje zelo slabo obiskane. Nekateri tajniki se pritožujejo, da članstvo ne plačuje redno svojega asesmenta.

Bratje, tako ne bo šlo, vzemite si to k srcu in zavedajte se, da glavni odbor ne more doseči zaželenih ciljev, če mu članstvo ne bo pomagalo. Kot zavedni člani Slovenske moške zvez upam, da boste storili svojo člansko dolžnost napravili svoji organizaciji in to vsaj zadnje dneve v letu potem pa napravite novoletno resolucijo, da boste v letu 1943 med prvimi agilnimi člani SMZ.

H koncu leta se vam vsem najlepše zahvaljujem za vse kar ste storili za dobrbit in napredok naše organizacije: zahvaljujem se vsem ostalim glavnim in lokalnim uradnikom, ki ste bili agilni in delavni, tekmovali v kampanji. Na prvem mestu sta bili podružnici št. 5 in št. 14.

Zmagali so pri št. 14. Ti dve podružnici sta bili zelo agilni in les težavo je prišla naprej št. 14. To je bilo zelo v zanimivo. Druge podružnice so pa dosegle manjše kvote. Najlepša hvala vsem uradnikom in članstvu, ki ste se potrudili in pripomogli do tako lepega napredka, drugim pa priporočam, da v prihodnjem letu storite isto.

Bratje, da ne pozabite naših članov-vojakov. Pišite jim pogosto in jim tudi pošljite kakšen spominček. Lepa hvala tudi

podružnicam za prijazna vabilna lepe sprejeme itd. Nič se ne bojte, jaz bom z vami, dokler mi bo mogoče. Najlepša hvala Ameriški Domovini za priobčevanje naših dopisov. Gospodom urednikom najlepša hvala za vse kar ste storili za nas.

Končno pa želim vsem glavnim kakor tudi lokalnim uradnikom in spletom vseh članom vsele božične praznike in srčno, zdravo in uspeha polno novo leto 1943, da bi že res kaj kmalu zavladal pravi božični mir med narodi in tako tudi med nami. V ta namen kupimo vsak te praznike še en "War Bond for Freedon," da bomo toliko prej vsi skupaj z našimi vojaki obhajali z Gospodom in bili so uslužani, kakov nam mila pesem koroškega pevca priponuje, ki strašne vojske žalostne nasledke popisuje, rekoč:

Anthony Rudman,
gl. predsednik SMZ.

Kaj je z Novakovim besednjakom?

Že nekaj mesecev ni bilo nobenega poročila o Novakovem besednjaku v naši javnosti. Zato se ni čuditi, če je več kakor dvesto delegatov in delegatkin na kongresu v Clevelandu vprašalo Zvonka Novaka: "Kaj je s tvojim besednjakom? Kdaj vendar že izide ta prepotrebna knjiga?"

Ker smo že več kakor sedem mesecev čakali odgovor od jugoslovanske vlade, do katere smo se bili po dobrohotnem nasvetu ministra Snoje obrnili za podporo v obliku primernega vnaprej placanega naročila, nismo sami vedeli, pri čem smo.

Sele na našem narodnem kongresu v Clevelandu je minister Sajo povedal mojemu možu, da ní v blagajni jugoslovanske vlade denarja za kaj takega. Tako vemo sedaj, da se več ne moremo zanašati na pomoč iz Londona. Todaj na kongresu se je med delegacijo pokazalo toliko zanimanje za knjigo, da bi bila zares velika škoda, če bi ne morela priti na trg in odtam med naše ljudi, pa smo sklenili še enkrat poskusiti svojo srečo z dvomesečno kampanjo, da poščemo mrcra vsaj kakih 70 naših ljudi, ki bi bili pripravljeni vložiti v izdanie te prepotrebne in splošno zaželenje knjige vsak po \$100. S tem in pa že nabranim denarjem, ki je naložen na hranilno vlogo v banki, bi šel rokopis Novakovega besednjaka v obsegu 850 strani lahko v tisk.

Kdor zmore in hoče pomagati, naj se nemudoma priglasi na spodnji naslov. Nekaj se jih je že prijavilo. Zvonku Novaku na kongresu.

Ko knjiga izide, ji bo cena \$5.00. Do 1. marca 1943 pa še vedno velja popravljeno določena cena — po \$8.61 izvod. Kdor si želi prihraniti \$1.39, naj si načrte besednjak še pred zgoraj navedenim rokom.

Ce bi dotlej ne bil naš cilj dosegzen, bomo vrnili ves denar — vnaprej plačana naročila, pristojljivo prispevke in vse morebitne vložke. Odobre vse lepo izdanje.

Druge podružnice so pa dosegle manjše kvote. Najlepša hvala vsem uradnikom in članstvu, ki si ga tako želi toliko rojakov in rojakov po širokem teritoriju.

Zeleno vsem ameriškim Slovenec vsele božične praznike in srečno novo leto ostajam s toplimi pozdravi.

Mrs. Agnes Novak
250 6N. Clark Street
Chicago, Ill.

Milo izdihovanje po miru

(Drobtinice 1862)

1. Pokaj hrumijo narodi, in si ljudstva umišljajo praznih rečij? Kralji zemlje se vzdigujo, se zbirajo ljudstva pervaki? Narodi čakajo nepokojno, tega, kar ima priti, ljudje si boljših časov vedno obetajo, pa brez popoljšanja. Puntov sum se po svetu pomika, in proste ljudi podpihujete; za njim krvave vojske hrum doni in nam sladki mir podira. Ljudstva božji duh zapušča, naši človek poskuša, kako hudo je, dati Gospodu slovo. Narodi se ravno s tisto šibko tepejo, katero so si sami spletli, dokler se ne povernejo zopet h Gospodu svojem Bogu.

2. Milo so naši starji po ljubem miru izdihovali, ko jih je terla celih dvajset let krvava vojska; klicali so Gospodu in bili so uslužani, kakov nam mila pesem koroškega pevca priponuje, ki strašne vojske žalostne nasledke popisuje, rekoč:

Sladki mir z nebes ti pridi,
Na nas žalostne poglej!
Kervolitje vse preidi,
Stori našim revam kraj!
Pridi, vslisi naše prošnje,
Razveseli naše dne;
Ostro vojskino orožje
Naj rujava rija sne.

Uči kralje to ljubiti,
Kar pravica jim veli,
Daj narodom bratom biti,
Naj pri nas tvoj sad eveti!
Poželjenje prazne česti,
Zmagovavcu ki se da,
S prahom se ima pomesti
V jamo smetja praznega.

Vsmili, vsmili se dežele,
Kterga dolgo že terpi,
Daj, da bojo konec 'mele
Reve, žalost in strahi,
Spravi v kraj to pokončanje,
Zvez v vbljavca terdo,
Naj bo milo zdihovanje
V petje preobrenjeno!

Kter bi 'mele rože rasti,
Tami se zdaj preliv kri,
Kter 'ma sad z drevesa pasti,
So mrtvaške le kosti.
Kakor snopje tam po njivah
Merliči povsod leže,
Kmetje v strahu ino revah
Preč od svojih hiš beže.

Glej, kak brater tam žaluje,
Ker je njemu bratror vzet!
In nevesta izdihi,
Ker je ženin v vojski vjet.
Cuj očeta toževati,
Sina mu je vmoril meč,
Mater črež hčeri jokati,
Njih poštenje, čast je preč.

Glej, kder to se pokončanje
Črež doline razvali,
Tam nehala žetev, branje,
V pašah tam živine ni.
Polje tam podobno česti
Od konjev podirjani,
Dim poglej iz vesi lesti
Sliši vpitje žalostno.

Cuješ kako smertna štima
Se iz černih žrel glasi,
Polna ognja ino dima,
Ran iz tisuč teče kri!
Glej jih pasti, ki so stali,
Bratči človek zamori;
Kam se bojo pokopali,
Kder pokopalisača ni?

Ljubi mir! obišči vbole,
In nas žalostne poglej!
Reši nas vse te nadloge,
Nam zeleno oljko daj!
Vsi te bodemo častili,
Tebi vence spletali,
In Boga čez vse ljubili,
Njemu v miru služili!

K. MAY:
ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

"Ali pozna mož svet okoli nega jezera, povedati pa mu moram, da je zaklad last potomcev tistega rodu, ki je nekoč v davnih letih mirno živel v tehle gorah, in ki so ga pregnali držni osvojevalci. In potomec tistega rodu je bil Ikači tatli in midva, Veliki in Mali medved, sva njegova potomca in dediča zakladov.

Beli lovec torej nima pravice do zaklada, pa če je tudi karkoli zvedel o njih. In če bi skušal globlje prodirati v skrivnost Srebrnega jezera, bi imel opravka z Velikim in Malim medvedom."

Na te resne besede je Watson molčal. In molčali so tudi drugi beli loveci.

Končno se je oglasil Old Firehand.

"Veliki medved je zagovarjal svojo pravico in prav je povedal. Pa tudi beli lovec, ki mu je imel Watson, ima nekaj pravice do zaklada. Ikači tatli mu je skrivnost prostovoljno razdelil v zahvalo za to, kar sta mu Watson in njegov tovarš Engel dobrega storila na smrtni postelji."

Veliki medved je zinil, nekaj bi bil rad povedal. Pa Old Firehand mu je mignil, naj molči.

"Ker pa bi pravice Velikega medveda in Watsona izzvala spor, ako bi jih Watson izrabljil, in ker za nobeno ceno ne maramo spora z Velikim medvedom in —," je pogledal po tovariših, "mislim, da so si tovariši v tem vsi edini, — bi rekel, da je najbolje, če rešimo zadavek sporazumno in tako, da vsak nekaj popusti. Ali pa,"

je spet pogledal po tovariših,

"če se Watson in če se mi vsi drugi, ki tudi marsikaj vemo o zakladu v Srebrnem jezeru, pravim, če se mi vsi odpovemo našim pravicam in če nam Veliki medved v zameno za te naše pravice odstopi nekaj drugega, kar je važnejše za nas."

Lovci so ga razumeli in mu prikimavali. Old Firehand pa je nadaljeval:

"Ali je Veliki medved voljen, da na tak miren način sporazumno rešimo zadavek?"

"Veliki lovec Old Firehand naj pove v imenu svojih tovarišev, kaj želite! Ako je v moji moći, bom predlog sprejel."

"Dobro! Veliki medved naj nam pove, čigava je zemlja, ki na njej stojim!"

"Moja je. Svojčas je bila last Ikači tatlija, po njem sem jo podedoval. In ko umrem, jo bo podedoval moj sin Mali medved."

"Lahko dokažeš svojo pravico?"

"Lahko. Med rdečimi ljudmi velja dana beseda, beli pa zahtevajo papir s črnimi znamenji na njem. Dal sem si napisati tak papir, beli poglavar ga je podpisal. Tudi velik pečat je na njem. Bil sem radi tistega pisma v mestu belega očeta."

"Beli je tisto zimo, stregla sva mu ga pokopala, ko je umrl!"

"Zahvaljujem se ti!" je dejal Veliki medved preprosto.

"In ker sva mu stregla, nama je bil hvalezen in nama je razočaril skrivnost o zakladu, ki leži v jezuru."

"Ikači tatli ni storil prav, da je govoril. Postaral se je, da je slabel je in njegova hvalažnost do vaju ga je zamotila, ni več spominjal, da je obljubil večni molk. Le svojima potomcema, Velikemu in Malemu medvedu, je smel govoriti o zakladu."

"Meni torej, da ne smem izabititi, kar sem zvedel?"

Veliki medved je povedal resno in s poudarkom:

"Ne vem, koliko je znano bremu lovecu o skrivnostih Srebr-

DNEVNE VESTI

Finci in Japonci so praznivali japonski napad na Pearl Harbor

Washington. — Iz povsem zanesljivih krogov prihaja zdaj v javnosti poročilo, da so v glavnem mestu Finske, Helsinki, v japonskem poslanstvu z velikim hrupom praznovali zavratni napad Japoncev na pristanišče Pearl. Slavnosti se je udeležil tudi finski premier Rangell, katere mu so ob tej priliki izročili Japonci visoko odlikovanje.

Opis tega dogodka so zdaj potom radija poslali iz Amerike finskemu narodu, da bo to zvezdel in se vedel ravnati.

Ta slavnost je najbrže povzročila, da je odšel iz finske ameriški poslanik Schoenfeld, katerega odhod so najprej prisovljevali samo slabemu zdravju.

Vest o tej slavnosti je globoko dirlnila ameriške vladne kroge, ki so smatrali Finsko kot svojo veliko prijateljico.

Amerika bo producirala dvakrat toliko jekla kot vse osiške države skupaj

Washington. — Donald Nelson, načelnik urada za vojno proizvodnijo, je izjavil, da bo znašala produkcija jekla v Ameriki drugo leto dvakrat toliko, kolikor ga producira vse osiške skupaj. V sredi 1943 bo znašala ameriška produkcija jekla 97,000,000 ton.

Nemčija, Japonska in Italija producira skupno kvečjemu 55,000,000 ton jekla. To pa še ne pomeni, da ga bomo producirali dovolj za vse vojaške in civilne potrebštine, je pripomnil Nelson.

Sledče trgovine bodo zaprte v soboto ves dan

Sledči naši trgovci sporočajo, da bodo imeli v soboto 26. decembra trgovine zaprte ves dan: Grdina Furniture Co., 6019 St. Clair Ave. in 15301 Waterloo Rd. Grdina Shoppe, 6111 St. Clair Ave. in Grdina Hardware, 6127 St. Clair Ave.

Veterani vabijo

Veterani prve svetovne vojne, American Yugoslav Legion, vabijo na veselo domačo zabavo v nedeljo 27. decembra v SND na St. Clair Ave. Vojaki v uniformah ne plačajo nobene vstopnine. Narod je prav prijazno vabljen.

Nova državljanica

Včeraj je dobila ameriški državljaninski papir Mrs. Mary Prine iz 14810 Hale Ave. Kako bi se tega veselil njen soprog, ki je umrl 22. novembra! Naši novi državljanki iskreno čestitamo!

Pozdravi iz Floride

Iz sončne Floride pošiljajo toplo pozdrave vsem prijateljem in znancem ter jim želijo vesele božične praznike in srečno novo leto Karol in Mary Smigovec in Jennie Jerič.

Morda bo treba dati tudi peta avtna kolesa

Omaha, Neb.—William Jeffers, administrator za kavčuk, je v tem mestu včeraj izjavil, da bodo morali morda avtomobilisti oddati tudi peta kolesa in morda tudi kolesa od vsega avta, če imajo več kot en avto.

DELO DOBIJO

IZVEŽBANI OPERATORJI

Boring Mills
(Horizontal ali Vertical)

Large Planer

Plača od ure, in overtime
Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem delu, se ne priglasite.

WELLMAN ENGINEERING
7000 Central
(Dec. 28, 24, 28.)

MALI OGLASI

Lepa prilika

Naprodaj je popravljalnica čevljev z vsem orodjem in stroji. Na teden dela \$100 prometa in več. Zglasite se na 14610 St. Clair Ave. ali poklicite IVanhoe 6045. Jako lepa prilika za podjetnega človeka. (x)

Župan Lausche študira, kako bo izhajal brez denarja

Včeraj je župan Lausche v svojem uradu ves dan računal, kako bo izpeljal mestno gospodarstvo drugo leto brez denarja, ki ga niso hoteli privoliti državljanji pri torkovih volitvah. Sicer še ni izjavil, kje bo sekal mestne stroške, toda najbrž bo priporočil mestni zbornici, da odtrga pri plačah policiji in ognjegascem, to je, da bo mestna zbornica nekoliko okrnila zadnje zvišanje. Župan Lausche bo tudi najbrž priporočil varčevanje pri razni mestni potrebi, ki je sicer zaželjiva, toda ni neophodno potrebna.

Ogenj je napravil \$50,000 škode v naselbini.

Včeraj zgodaj zjutraj je nastal požar v poslopju City Ice & Fuel Co. na Addison Rd. in Metta Ave. Petdeset požarnih bramb je gasilo ogenj. V poslopju je gorelo več kot eno uro, predno so požar zapazili sosedje in poklicali ognjegasce. Požar je napravil na poslopju več kot \$50,000 škode. Svit požara so razločno videli celo v Cleveland Heights, 6 milj daleč.

Pripravno božično darilo

V zalogu smo dobili zopet nekaj knjig slovitega pisatelja Louis Adamiča, What's Your Name? Zlasti za naše vojake je ta knjiga zelo priporočljiva. Ako nam prinesete \$2.50 ter naslov, pa mi knjigo za vas odpošljemo. Knjigo prav toplo priporočamo.

Sledče trgovine bodo zaprte v soboto ves dan

Sledči naši trgovci sporočajo,

da bodo imeli v soboto 26. decembra trgovine zaprte ves dan: Grdina Furniture Co., 6019 St. Clair Ave. in 15301 Waterloo Rd. Grdina Shoppe, 6111 St. Clair Ave. in Grdina Hardware, 6127 St. Clair Ave.

Veterani vabijo

Veterani prve svetovne vojne, American Yugoslav Legion, vabijo na veselo domačo zabavo v nedeljo 27. decembra v SND na St. Clair Ave. Vojaki v uniformah ne plačajo nobene vstopnine. Narod je prav prijazno vabljen.

Nova državljanica

Včeraj je dobila ameriški državljaninski papir Mrs. Mary Prine iz 14810 Hale Ave. Kako bi se tega veselil njen soprog, ki je umrl 22. novembra! Naši novi državljanki iskreno čestitamo!

Pozdravi iz Floride

Iz sončne Floride pošiljajo toplo pozdrave vsem prijateljem in znancem ter jim želijo veselle božične praznike in srečno novo leto Karol in Mary Smigovec in Jennie Jerič.

Morda bo treba dati tudi peta avtna kolesa

Omaha, Neb.—William Jeffers, administrator za kavčuk, je v tem mestu včeraj izjavil, da bodo morali morda avtomobilisti oddati tudi peta kolesa in morda tudi kolesa od vsega avta, če imajo več kot en avto.

DELO DOBIJO

IZVEŽBANI OPERATORJI

Boring Mills
(Horizontal ali Vertical)

Large Planer

Plača od ure, in overtime
Ako ste zdaj zaposleni pri vojnem delu, se ne priglasite.

WELLMAN ENGINEERING
7000 Central
(Dec. 28, 24, 28.)

MALI OGLASI

Lepa prilika

Naprodaj je popravljalnica čevljev z vsem orodjem in stroji. Na teden dela \$100 prometa in več. Zglasite se na 14610 St. Clair Ave. ali poklicite IVanhoe 6045. Jako lepa prilika za podjetnega človeka. (x)

VESELE BOŽIČNE PRAZNKE

IN
SREČNO NOVO LETO
VAM ŽELI

direktorij Slovenske Zadružne Zveze

ZA BOŽIČ IN NOVO LETO SMO NABAVILI VSE, KAR JE BILO MOGOČE

za naša lojalne odjemalce in delničarje

Marsikaj, kar se ne dobi drugod — dobi se v

ZADRUGI

Poslužite se je, posebno za sveže meso, perutnino, suhe klobase ter domače kislo zelje in repo.

ODJEMALCI POZOR! V soboto, 26. decembra in v soboto, 2. januarja bodo trgovine odprtne od 8. do 10. ure zjutraj!

NAZNANILO DELNIČARJEM: Letna delniška seja Slov. Zadr. Zveze se vrši v nedeljo, 31. januarja, 1943 v Slovenskem Domu na Holmes Avenue ob 1. uri popoldne.

Društva-delničarji naj blagovolijo izvoliti in poslati svoje zastopnike.

RUDY BOŽEGLAV WINERY
6010 ST. CLAIR AVE.

Najfinješa vina, domačega izdelka, dobite na kozarce ali v večji količini za na dom.

Postrežemo tudi z okusnim prigrizkom.
Se priporočamo!

ZAKRAJSEK FUNERAL HOME, Inc.
6016 St. Clair Ave.
Telefon: ENDicott 2112

ZA DOBRO PLUMBING
IN GRFTJE POKLICITE

A. J. Budnick & CO.
PLUMBING & HEATING
7207 St. Clair Ave.

Bus. Tel. HENDERSON 3289
Residence IVANHOE 1389

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

The May Company

SE IMAMO VELIKO IZBERO BOŽIČNIH DARIL

DARILA ZA

Mater

FAILLE ROCNE TORBICE; veliki, prostorni vzorci s kovinastimi ali "crystal" okrasni; črne in rjavne barve ter v mnogih stilih.

Prvo nadstropje

\$3

LEPE KID ROKAVICE; udobni stilji obšivi; v zimskih in beli barvi; fine kakovosti.

Prvo nadstropje

\$5

Španska božična legenda o ukradeni Madoni

Nočna tišina je bila v cerkvi. Pred jaslicami na stranskem oltarju je mirno plapolala rdeča lučka. "Duša" je plavala prav pod vrhom kozarca, napolnjene z oljnim oljem, znak, da ni dolgo tega, kar je bil cerkovnik doli olja.

In res. Pred komaj pol ure so se razšli ljudje od polnočnice. Skrivnostno-sladek vonj po kadilu je napolnjeval cerkev, pod kupolo so plavali beli, prozorni oblački kakor nežne tenčice nebeških krilatev.

In tam skozi modrikasta stekla pod stropom so kukale z neba migljajoče zvezdice, kakor bi hotele vedeti, kaj se dogaja v cerkvi, pri jaslicah, kjer leži novorojeno Dete.

O če bi zvezdice mogle znati še to, da se v spovednici pod korom skriva človek in bi mogle preprečiti bogoskrunski zločin, ki se bo v tej sveti noči izvršil v cerkvi Matere božje segoviske!

V zvoniku se je sprožila ura. Odbila je dve.

V spovednici pod korom je zaškripal pod, čudno preteče je šel odmeh po cerkvi.

Nato se je nekaj zganilo, temna senca se je počasi kakor duh bližala oltarju z jaslicami.

Tam je senca obstala.

V plapolajočem svitu lučke so se prikazale poteze mladega, toda upadlega, divje poraslega obraza, z očmi, ki so napol sovražno napol boječe zrle v jaslice.

Neznanec je bil ognjen v dolg črn, na več mestih povajan in raztrgan plasč. Razen oguljene vojaške torbe, ki mu je visela čez rame, ni imel ničesar pri sebi.

Nekaj trenutkov je stal ne-premčno kakor kip.

Dolga senca njegove postave je trepetala na steni in ko je neznanec premaknil roke, se je zdelo, kakor bi se roke sence na steni grožeče iztegnile proti velikemu oltarju.

Zdaj je nočni obiskovalcer kve okrenil glavo in se ozrl na nasprotno stran, kjer je na oltarju, gorela zelena lučka.

Prihujeno kakor zver, ki se pripravlja na napad, se je neznanec splazil tja.

In spet je nemrečno obstal pred oltarjem Madone.

Srepo je zapičil svoj pogled v sliko, umetniško delo slavnega španskega slikarja, visoke vrednosti.

Pod steklom, okrog in okrog pozlačenega okvirja so viseli zlati obeski, verižice, dragocene prstani z rubini, vse to darila, ki jih je prinesel ljudstvo Madoni v znak hvaležnosti za uslužane prošnje.

Neznanec so se zaiskrile oči kakor ptici ujedi, ko zagleda svoj plen.

Vse to zlato bogastvo bo njegovo, prav za prav je že njegovo!

Saj mu je treba samo iztegniti roke, odstraniti steklo s podobe in potem — potem brez truda lahko zbaše vse dragocene v svojo torbo.

Brez skrbki je v cerkvi; polnoma brez skrbki. Nobeden ga ni videl, ko se je po končani polnočnici potuhnil in se skril v spovednici. Saj je nalašč zato prišel v cerkev. Stisnil se je k zidu, v gneči se ni prav nihče brigal zanj.

In v spovednici je čisto tihostal, še dihati se ni upal, ko je cerkovnik prihajal mimo. Skozi spranje je opazoval cerkovnika, kako je pregledal vse koste, dolil olja v kozarce, zaklenil nato stranska vrata od znotraj in odšel.

Slišal je tudi še, kako so zarožljali ključi v glavnih vratih, potem pa je vse utihnilo.

In zdaj stoji tu, na cilju, pred Madono, ki mora postati njegov plen.

Tako mile, modre oči Madonine ga gledajo kakor bi ga iz-

praševal:

"Kdo si, ki me hočeš odnesti iz tiheta svetišča?"

Neznanec se je prezirljivo posmehnil in v mislih odgovril:

Jaz sem Pedro, sin Miguelin,

bojevnik za svobodo, ki pa se mu je zagabilo klanje med bra-

tji. Pobegnil sem s fronte, no-

čem se več biti. Pribel sem v

ravnatelj, raztrgan, zmučen,

lačen kakor volk, da bi spet ži-

vel, najdel se in se naspal. Pa

se je tudi tega kraja dotaknil

strup medsebojnega sovraštva

in ko sem prišel, so me nagnali

kakor psa. Še sami nimajo

kaj jesti.

Od česa naj živim jaz, kako,

s čim?

Tako sem se izpraševal še včeraj, zdaj se ne izprašujem več, zdaj vem: kradel bom, kradel tam, kjer se kaj je! Tu-

di drugi kradejo, ropajo, zaži-

gajo. V Sevilli, Alicantu, Tole-

du in drugod smo plenili po

cerkvah, odnasiši kar se je da-

lo, prodajali in zapajali.

Zakaj bi ne poizkusil v do-

mači cerkvi tega, kar sem se

bil naučil drugod?

Zdaj veš, kdo sem in po kaj

sem prišel, o milostna Madona

hahaha!

Pedro Miguela se je zganil

in stopil na oltar. Previdno je

odkamnil svečnike, jih razpo-

stavil po stopnicah in snel na-

to sliko Madone z zidu.

Položil jo je na tla in po-

kleknil ob njej. Iz žepa je iz-

velel rezilo, potegnil nekaj-

krat po steklu in ga odstranil.

Od grabežljivosti so se mu

tresle roke, prsti so drgetali od

naslane, ko so se dotikali zlatih

zapestnic, draguljev in verižic.

Pedro Miguela je v nekaj se-

kundah vse pograbil in pobasal

v torbo.

Ko je še enkrat prisluhnil in

se ozrl po cerkvi kakor v strahu,

da nemara vendarlar kdo

opazuje njegovo početje, je za-

grabil sliko, jo skril pod plašč

in se s hitrimi koraki približal

stranskim vratom.

Imel je srečo: ključ je tičal

v vratihi. Pedro Miguela je ur-

no odklenil in izginil v noč . . .

Bežal je po poti naprej, na-

prej . . . Ulice mesta so bile oz-

ke, vodile so nekoliko navkre-

ber, ker je mesto ležalo ob vz-

nožju nizkega griča.

Pedro Miguela je zavil po

enih teh ulic. Dvakrat se je bil

že spotaknil; enkrat ob kos-

opeke, drugič ob neko leseno

tnalo.

In obakrat je padel; padel

in zaklel zraven, a Madone pri-

tem ni izpustil iz rok. Krčevito

jo je stiskal k sebi in čudna

groza, ki je doletje nikoli po-

znal, mu je lezla v srce. Ho-

tel se je zasmajati, pa mu smeh

ni šel z ustnic. Prekel je v mi-

slih babjevno bojazljivost,

pa ga je ista obšla še z večjo

grozo. Nazadnje je samo še hitel,

hitel, da bi bil prej doma, v

podstrečni luknji, kjer stanuje

njegova mati.

Se pred tedni, ko se je boril v

vrstah napadnih čet, je drveč

z drugimi čez visoke barikade,

preko krvavih, razmesarjenih

trupel, ki so ležala vse križem

po ulicah, a še nikoli mu ni bila

hoja tako težka kakor zdaj, ko

je nosil pod plaščem ukrazeno

Madono.

Kakor pijan se je opotekal

po vegastih stopnicah navzgor,

butnili z nogo ob vrata na pod-

strešju in se skoraj zvrnil v so-

bo.

Na skromnem ležišču v kotu

se je zdramila in zajecijala ma-

ti Miguela.

"Si ti, Pedro?"

Sin je zaklel, a ni odgovoril.

Mati se je izkopala izpod

cunja in se napol vzrvnala.

"Ali si Pedro? Govori!"

Tedaj je sin zaškrтал z zombi

in planil tja ter zgrabil mater

za roko.

"Molči, mati, ne brbljaj!"

Pahnili je mater nazaj na le-

žišče, da je presunljivo žajokala. Nobene besede ni rekla več, zaregle si je obraz v blazino in tihoh ihtela.

Tudi sin je molčal. Plašč je bil vrgel nekam na sredo sobe, slike je naslonil ob zid, zraven pa je položil težko torbo z dragočnostmi.

Nekaj minut, težkih minut molka je minilo.

Pedro Miguela je stopil k mati in jo stresel.

"Kaj hočeš?" je vprašala mati z glasom, kakor bi se ne bilo prav nič zgodilo.

"Vstani in prižgi luč!" je zapovedal sin z nekajko mirnejšim glasom.

Mati se je brez besede, toda z globokim vzdihom dvignila, drsalna k mizi in s tresočo roko prižgalna neke vrste leščerbo.

Motno je zatrepetala lučka na obrazu matere, ki se je z bledim, izmučenim obrazom, toda z vzdanimi očmi obrnila k sinu.

"Kaj pa hočeš nocoj, da mi ne daš miru in me budiš iz spaša?"

Sin je stal sredi sobe široko razkoračen in sleherni izraz v njegovem obrazu je pričal o skrajni živčni razdraženosti.

Stopil je k steni. Segel je v torbo, privlekel iz nje pest zlatih predmetov in jih vrgel na mizo.

"Poglej, mati, je dejal s hričavim glasom, "nič več nama ne bo treba stradati; za vse te stvari bom dobil lep kupček pešet."

Mati je kakor blazna gledala zdaj zlato na mizi, zdaj si na.

"

DEDICATED TO THE YOUNG
AMERICAN SLOVENES

THE AMERICAN HOME

DEADLINE FOR ALL COPY IS
WEDNESDAY NIGHT

Christmas Mass Schedule

at St. Vitus Church

Masses in St. Vitus Church on Christmas Day will be: Midnight (Solemn High), 5:30, 6:15, 7:00, 7:45, 8:30, 10:00 (High Mass), 11:15 and 12:00 Noon.

In the evening at 7:15 there will be singing litanies and Benediction of the Blessed Sacrament.

Baraga Glee Club

To our pastor and his assistants, to all readers and friends of the Baraga Glee Club, we extend heartiest greetings and sincere wishes for a truly blessed and happy Christmas Day.

To our friends Hank Zupanic, Allan Kingzett, John Bandi and Rudy Klemencic who left for the Army this week, we say "Au revoir" and "God bless you all—until we meet again!"

Our Irish-Slovene, Allan Kingzett, received a cordial welcome from the Glee Club, when entering the hall on the last Tuesday. He was greeted by "You're in the Army Now," and "With Someone Like You" both sung heartily, as a farewell tribute to a swell friend! Good luck, Allan, and when you return, we may decide to accept young men into our Glee Club!

Doris Majer is doing her bit in aiding the war effort. She is doing blue-print work at the Apex Co., and attending night classes to further her education.

Of all people to be quarantined, Mary Tomec finds it so difficult to entertain her friends by conversation through a window! She's taking care of her sister, who is recovering from a siege of scarlet fever. Get well soon, Agnes, so "Tommy" can come to rehearsals for we miss her.

Frances Pernach is the busy young lady now-a-days. She's really doing fine work on the committee in charge of the benefit Card Party for service men to be held on Jan. 10th, in the church hall. Tickets are already on sale.

A Christmas Party will be held on Tuesday evening, Dec. 29th. All mothers of members are invited to join in this holiday festivity.

That's all for now, folks. A Merry, Merry Christmas wish to everybody!

Your Reporter.

Dramatic Club

Are you all enthused about the Card and Game Party to be held after the Holidays?—January 10, to be exact. You'll have a whole blessed week to recuperate after January 1, and I know you'll be anxious to be doing something by then. Get in a mild game of "66" or brow-wrinking game of Gin Rummy, or even plain Rummy. Or, how about pinochle with your friends. Bring them along or look forward to making new acquaintances at your table. Maybe we'll have dominoes, or other novel games ready for you. Take your choice and let us know what you prefer. We'll try to accommodate all of you. We expect a big crowd, so don't disappoint us. There's plenty of room for everybody and won't our young men in uniform be pleased by our thoughtfulness. It's for them, you know, that we are sponsoring this affair. Let's send a lot of gifts and big ones at that. Let the Home Front show the War Front that we appreciate

all they are doing for us. We'll do it in our own way, the only possible way we can. Cheer them up by remembering and letting the young men know it by sending these gifts through the Youth Organizations of our parish. You'll be there won't you? Don't forget—the St. Vitus Church Hall at 8:00 o'clock on Sunday, January 10, 1943.

Our Boys —

Just a gesture on our part to tell you how much we really miss the boys in our country's service. We corresponded with the following young men from the St. Vitus Dramatic Club and received these bits of news.

From Pfc. Anthony J. Brodnik (35011575),
884 O.R.D. (H.M.) CCo. (Q), c/o Postmaster,

Los Angeles, California.

Home on furlough, had a personal chat with Tony Brodnik, one of our "new" members. He left in March, 1941, a few months after joining our club. His first stop was Fort Harrison, Indiana, then three months Infantry Training at Fort Francis, Wyoming, six months at Fort Bliss, El Paso, Texas studying mechanics. Has been in California ever since. (Mojave Desert, etc.) Motor Transport Outfit. Spent three months over seas, just before his furlough beginning November 29 to December 7. Spent four days and four nights traveling—28 hours by plane. He seems to be enjoying army life very much. We wish you loads of luck Tony.

Just recently, we received a much-enjoyed letter from Dan Postotnik, one of our talented actors. He left for Camp Perry on October 3 (just three months ago) and was sent to the Anti-Aircraft Replacement Training Center at Camp Wallace, Texas, where he has been stationed ever since. Because of his musical inclinations, he writes that he has been the camp "Bugler" in the Army band, for the past month. His duties don't stop there. He's getting a taste of good soldier life—including bayonet and rifle practice, physical training and class lessons on identification of aircraft. To quote Danny: "I joined the Christmas Mass Choir in our Chapel, but I'd rather be in the St. Vitus Church Choir on Christmas Eve." Liraites! Write him of your choral work—his thoughts are still with you.

To quote him again: "A very Merry Christmas to the editors of the American Home, the members of Lira, Dramatic Clubs, Holy Name Society, all other friends and readers of this page—and may the New Year bring with it lasting peace and security!" We miss your laughter, Dan, and your entertaining qualities. Now that you've gone, we have no heroes for our plays. What a calamity. We certainly miss you and we promise to send a few cheery notes. A post script to Mrs. Makovec: Dan would like to take this opportunity in expressing his thanks and appreciation to you for your kindness and generosity. The fellows and he really enjoyed that big Christmas gift package! Loads of thanks, Mrs. Makovec. Address your mail to:

Pvt. Daniel J. Postotnik,
U. S. Army—1st Band
A.A.R.T.C.
Camp Wallace, Texas.

The Flag

There's a flag that we love best of all, With its shining colors three, 'Tis the best in all the world, And it's always waving for you and me.

To this flag of our own dear land, We'll be ever firm and true, Because we love its stars and stripes, And its colors, red, white and blue.

ANN GODLAR,

8-B, Shore School, Euclid

SWUA Cadets Christmas Party

The drill teams of Slovenian Women's Union of America will have a Christmas party Sunday afternoon, December 27 from 3 to 5 P. M. at Room No. 1 Slovenian National Home on St. Clair Ave.

All cadets are expected to attend. There will also be a gift exchange.

The cadets wish the editors and every reader of American Home a Merry Christmas.

The Orels wish all of their friends a Happy and Prosperous New Year!

The Orel members are requested to sell their tickets to the benefit CARD PARTY for soldiers which will be held on Sunday, JANUARY 10.

The affair is being sponsored by the Youth Clubs of St. Vitus and will be held in the church basement.

If anyone needs more tickets, they may be secured from any of the board members.

Orel meeting—January 14.

We also heard from Corp. Joseph J. Brodnik—Co. "A," 134th Inf. APO No. 35, Los Angeles, California. Already in the army one and a half years (since June 1941) "our good ole property man" Joseph Brodnik, now Corporal in the 35th Division of the 134th Infantry Regiment in Los Angeles, California, writes us an interesting letter of which I will share a few notes. His first stop was Fort Hayes, Columbus, after which he was transferred to Camp Roberts, California (four months for his basic training), next in Arkansas (2 months). Since then he has traveled in many towns. He was doing such military duties as: patrolling the West Coast, guarding war industries, operating Observation Posts and at the present time, he is in charge of the Ventura Pier Observatory. Received his Corporal rating after spending 9 months in the service. On August 22, he was married to the former Miss Molly Zupanz. He states the morale of the army boys is very high and that they know that there's a job to be done and they must and will win this war and the peace to follow. He leaves his regards to the Dramatic Club and to his friends. Joe, I surely en-

Continued on Page 4

Christmas Day

Christmas comes but once a year, With Santa Claus and his reindeer, The sleigh bells ring, And children sing.

For peace on earth, good will to men, This day brings happiness and cheer, Because it comes but once a year, So let's all sing with all the cheer.

FRANCES KARABA,

8-B, Shore School, Euclid

Military Ball

A Military Ball is being sponsored by American Yugoslav Legion, Sunday evening, December 27, at SND on St. Clair.

All service men home on furlough will be admitted free. Come and meet your friends at this rendezvous. Music will be furnished by Johnny Pecon's Orchestra.

Men in uniforms are requested to take part in Grand March and Review.

ST. CHRISTINE NEWS

Howdy all you gals and fellas. Gee, time flies, doesn't it? It seems like only yesterday I had my weekly chat with you, and here I find myself writing to you all once again.

But it's fun. Now, let's see how those basketball games came out.

Basketball:

If you remember correctly last week I stated that I'd report these past week's games as our "victories." Well, if you would look at it my way you would see them as such. You see, neither team showed up, although the boys' game with St. Vitus was called off beforehand and the reason behind St. Mary's not showing up is not as yet known to me. You see, St. Mary's, you really disappointed our girls; here they were all set for their first VICTORY in their suits and you had to spoil all their plans.

Sgt. Frank Modlinkar came from Camp Hoot, Texas, to spend Christmas Holidays with his parents Mr. and Mrs. Frank Modlinkar of 837 E. 125 St. Friends are invited to visit him.

From Camp Lee, Va., Michael Lah will arrive today at the home of his parents at 18907 Kildeer Ave. Since his furlough will be very short, he asks friends to visit him at his home.

A short holiday furlough was given to Pvt. Steve Sokach, who came home from Florida to visit his parents, Mr. and Mrs. Peter Sokach of 21650 Ivan Ave. Leaving on Dec. 27th for Camp Bowie, Texas, will be Frank Gerjovic, son of Mr. and Mrs. Frank Gerjovic, 20563 Tracy Ave., after a short furlough.

Sgt. Frank Modlinkar came from Camp Hoot, Texas, to spend Christmas Holidays with his parents Mr. and Mrs. Frank Modlinkar of 837 E. 125 St. Friends are invited to visit him.

From Camp Lee, Va., Michael Lah will arrive today at the home of his parents at 18907 Kildeer Ave. Since his furlough will be very short, he asks friends to visit him at his home.

Joe Stepic, son of Mr. and Mrs. Anton Stepic, 8101 Mansfield Ave. was granted a ten day furlough. He has acquired a sun-tan in Arkansas, where it's nice and warm. His army address is: Pvt. Joseph Stepic, 889 Ord. Hq. Maint. Co. G. Barracks 1976, Camp Chaffee, Ark.

Training with the Air Corps in Florida is Rudolph Gorisek, son of Mr. and Mrs. Anton Gorisek, Green Road, Warrensville, O. His address is: Pvt. Rudolph Gorisek, 1144th T.S. Flight N. AAFTTC, BTC No. 4, Miami Beach, Fla.

John F. Orehovec, son of Mr. and Mrs. J. Orehovec of 690 E. 157 St., left Tuesday for the service of Uncle Sam.

Last week, Andy Artel, son of Mr. and Mrs. Artel Family, 1184 E. 157 St., left to join the Navy. He was a graduate of Collinwood High and was very well known.

Captain John J. Folin, Slovenian doctor, in the service at Temple, Tex., is home for a two week furlough over the holidays. Friends can see him at the home of his brother, Louis Ferko.

(Continued on page 4)

(Continued on page 4)

NEWBURGH NEWS

Tonite on Christmas Eve, husband in Florida for a short stay.

Pvt. Benny Godec will receive the "bestest" Christmas surprise—his mother, Mrs. Jeanne Godec and his fiance, Ludwig will be with him "deep in the heart of Texas" for the holidays.

Miss Agnes Slamnik will be back home in Minn. for her Christmas celebration.

Johnny Miklich and Louis Grden are home for a brief "interlude" before resuming studies at Fort Wayne, Ind. Scenes:

The band members having "grand" time at Sunday Christmas Party. . . . Frank Strazzer planning a "private" birthday celebration for New Year's Eve. . . . Stan Zabak accepting a "bid" to play at one of our favorite "rite spots" . . . Cy Lekan saying good-bye to all his buddies (he's in the army now) . . . Tubbs Zabala losing his best "pal" (is he blue!) . . . A quintet of Silver bowlerettes "dining" at home of Elinore Hrovat on Saturday. . . . Vicki Zabak and Julie Bartol (our popular "duo") featured at the Hotel Allerton on the 19th. . . . Tiny Hock looking great in her Red Cross uniform (it's the mob unit for her) . . . Tony Valic spicing his leisure moments with the younger set at St. Christine's. . . . Joe Habick presenting his favorite friend with a "diamond" (It was his mom). . . . The Ann Bowlerettes still ranking high at Trianon Lanes.

"Moonlight Yodlers" of Monday morning receiving applause (tsk! tsk!). . . . Hank Blatnik, Wimpy Maud Jeff Peskar and Tony Astaging a "Newburgh union" when they unexpectedly met in Florida (what a world!) . . . Everybody "ringing" to purchase tickets for Christmas Bride. . . . No Year's Eve bookings at Nash, as yet. . . . Christmas Eve is here MERRY CHRISTMAS.

Now eyes are dimmed, his head's bent low— He stirs . . . and silently turns to go. But gazing at the flickering light, He makes just one more "wish" this night—

"That you back home will also be With him, tonight—in memory."

Seasonal Greetings (from "our boys") Personal holiday greetings are extended to friends of Frank Gliha of Va., Anton Boldin, Larry Blatnik, Anton Habian and Johnny Kenik of Ga.

"Red" Marincic of Wisc., "Daddy" Kramer of Va. and "Leggsie" Lekan of Md., cheer their "pals" with best wishes for a happy Yuletide Season.

"Lou" Gliha also sends his greetings.

Andy Rezin, Tony Kuhel wish you a Merry Christmas from the state of Wash.

Good wishes are sent to all from Tony Zelezniak of N. C., Rudy Strainer of So. Dak., Joe Petrich of Kans., Tony Arko of Calif.

Joe Kic of Va., Larry Kresc of Ind., and Seaman Eddie Trisinar greet you with seasonal greetings.

Now: Greetings to You! Last week we saluted "our boys" and today, in behalf of all of "ours" in the armed forces, I extend sincerest wishes for a Happy and Blessed Season to you all!

FLASH!!! See "The Christmas Bride" on Sunday, Dec. 27, at 7:30 p.m. in the St. Lawrence Auditorium (lower church hall). Donations are set at two prices—50 cents and one dollar (patrons). There may be a "sell out," so buy your tickets now!

The St. Lawrence Stage and Curtain Guild promises you another "star performance."

'Nuff said—I know you'll all be present.

Comings and Goings Enjoying "brief" furloughs recently were Pfc. Joe Stepic and Joe Vadynal, Pvt. Frank Kastelic and Coast Guardsman Al Lekan.

Mrs. Frank Gliha is spending the holidays with her husband in Va., while Mrs. Joe Arko (nee Kodek) has joined her

BIRTHS

An eight pound baby boy was born to Mr. and Mrs. Frank Dienell of Eddy Road, at Huron Road. The happy father is the son of Mrs. Jeanne Dienell, 1039 E. 185 St.

DEATH NOTICES

Eherwein, Josephine (nee Kodek) Wife of Frank, mother of Jim Grabnar, sister of Mary Skoville, Amelia Strile (Conneaut, O.) Residence at 21180 Miller Ave.

Hershey, Josephine (nee Noske) Wife of Sam, daughter of Joseph and Mollie McGill and Patricia residence at 1224 St. Clair Ave.

Peterlin, John—Husband of Josephine (nee Krizak), father of Frances, Avan Lancker and Pvt. Josephine residence at 9322 Dunlap Ave.

BEROS STUDIO

6116 ST. CLAIR AVENUE
Tel. EN 0870
Open Sundays 11-4 P. M.

Bohar's Beauty Salon
6213 ST. CLAIR AVE.
FOR APPOINTMENT CALL HE
(Plenty space for parking in the

YES, WE HAVE ALL THE
NEW SLOVENIAN
RECORDS
YES, WE HAVE ALL THE
KUSAR'S-YANKEE
Your Other Favorites
MERVAR'S
6919 St. Clair Ave.
Endicott 3628